

وارد نمودن، مطالعات ازدیادی و قرنطینه‌ای بر روی برخی از ارقام گلابی آسیایی (Pyrus Serotina) در ایران

کاظم ارزانی

استادیار گروه باغبانی دانشکده کشاورزی دانشگاه تربیت مدرس

ایران کشور پهناور و بزرگی با شرایط آب و هوایی مختلف و طیف وسیعی از درجه حرارت است. گوناگونی و تفاوت‌های آب و هوایی در کشور نه تنها موجب کشت و پرورش طیف وسیعی از محصولات باغبانی می‌گردد بلکه وجود نور کافی باعث تولید محصولات باغبانی در زمانهای مختلف از فصل رشد می‌گردد. در حال حاضر سالیانه حدود ۱۵ میلیون تن از محصولات باغبانی در کشور تولید می‌شود (به جز سبزی و صیفی و گل و گیاهان زینتی).

در حال حاضر ایران پتانسیل صدور بیش از ۱ میلیارد دلار محصولات باغبانی را به خارج از کشور دارد. با توجه به کیفیت بسیار عالی که محصولات باغبانی ایران بخصوص خرما، پسته و انار دارد در مورد این محصولات (پسته و انار) ایران مقام اول را از نظر تولید در دنیا داراست. بنابراین ایران به منظور دستیابی به بازارهای جهانی پتانسیل بسیار خوبی را در مورد افزایش محصولات باغبانی از نظر کمیت و کیفیت دارا می‌باشد. در ایران گلابی (گلابی اروپایی) یکی از محصولات مهم باغبانی است که هم از نظر تجاری و هم به خاطر طعم و مزه مطلوب آن کشت و کار می‌شود. اگر چه کشت و کار گلابی آسیایی (*Pyrus Serotina*) هنوز در ایران تجربه نشده است.

به منظور دستیابی به اهداف فوق و به منظور مطالعه سازگاری برخی از ارقام گلابی آسیایی در ایران در سال ۱۳۷۶ طرح ملی در این مورد به شورای پژوهش‌های علمی کشور ارائه گردید. پس از تصویب فاز ۱ این طرح (ورود و ازدیاد ارقام) تعداد ۹ رقم از گلابی آسیایی از کشور بلژیک به صورت جوانه وارد گردید. ارقام مورد نظر شامل KS14, KS13, KS12, KS11, KS10, KS9, KS8, KS7, KS6 بودند. به منظور مطالعات اولیه بر روی پایه و مطالعات قرنطینه‌ای ارقام مزبور بر روی پایه بذری به و گلابی پیوند شدند. مطالعات ازدیادی از طریق بررسی تکثیر از طریق قلمه، پیوند (بر روی پایه گلابی و به) و همچنین مطالعات ریزازدیادی (Shoot-tip culture) در دانشگاه تربیت مدرس و مطالعات قرنطینه‌ای در گلخانه‌های مؤسسه اصلاح و تهیه نهال و بذر وزارت کشاورزی در حال انجام است. همچنین مطالعات بر روی پایه‌های مناسب با توجه به سازگاری به شرایط آب و هوایی و خاک و همچنین بالا بودن سودمندی استفاده از آب و کود انجام خواهد شد. مطالعه سازگاری ارقام در ۴ نقطه آب و هوایی کشور بر روی پایه‌های محلی در فاز ۲ این طرح انجام خواهد شد.